

Sveriges Advokatsamfund
Anne Ramberg
Box 27321
102 54 Stockholm

Angående medicinska åldersbedömningar

Anne,

Tack för ditt brev av den 21 mars 2017 angående Migrationsverkets arbete med medicinska åldersbedömningar.

Ert intresse och engagemang i Migrationsverkets asylprocess utifrån ert uppdrag ger mig värdefull information om hur asylprocessen uppfattas av era medlemmar och i förlängningen av de sökande.

Migrationsöverdomstolen har slagit fast att det är en bevisrättslig princip inom förvaltningsprocessrätten att den som ansöker om en förmån har bevisbördan för att han eller hon uppfyller de krav som uppställts i lagen för att förmånen ska beviljas. Bevisbördan ligger initialt på sökanden även när frågan avser uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl. Det är den sökande som i första hand har att tillhandahålla relevanta uppgifter till ledning för bedömningen av hans eller hennes behov av skydd. Krav måste ställas på att denne talar sanning och hjälper utredaren så att alla fakta i ärendet kan klarläggas. Detta innebär även att den asylsökande måste göra sin identitet sannolik. Den första frågan som Migrationsverket har att ta ställning till för att kunna bedöma asylskälen är att avgöra om den asylsökande har gjort sin identitet sannolik. Identiteten består av sökandens namn, ålder och som huvudregel medborgarskap.

Vad gäller det rättsmedicinska utlåtandet om ålder och hur det ska hanteras som bevismedel i asylärenden vill jag göra följande förtydligande. Rättsmedicinalverket är en expertmyndighet inom rättsväsendet. Genom opartiska analyser och bedömningar ger myndigheten tillförlitliga svar som hjälper polis, åklagare och domstolar i olika brottsutredningar. Myndigheten har även ett uppdrag att genomföra medicinska åldersbedömningar inom ramen för ärenden om uppehållstillstånd. Rättsmedicinalverket är en länk i rättskedjan och bidrar till ett rättssäkert samhälle. Rättsmedicinalverkets metoder för genomförande av medicinska åldersbedömningar har stöd i såväl den vetenskapliga litteraturen på området som bred förankring i den yrkesverksamma professionen. Högsta domstolen har i dom förra året uttalat att medicinsk åldersbedömning genom radiologisk metod för bedömning av

tandrotens utveckling utgör ett användbart underlag för påföljdsbestämningen när den tilltalades ålder är oklar. Det ska i sammanhanget beaktas att Rättsmedicinalverket i sitt utlåtande har att beakta eventuella metodologiska felmarginaler och andra omständigheter som påverkar den grad av säkerhet som ska anges för valt skalsteg. Migrationsverket ska även fortsättningsvis slutligt värdera samtlig bevisning i ärendet i samband med beslut i ärendet om uppehållstillstånd.

Migrationsverket lämnar kontinuerligt information om vikten av att lämna in identitetshandlingar under asylprocessens gång. Efter avslutad asylutredning, i slutet av asylprocessen, gör Migrationsverket en bedömning av om det finns sådant underlag i ärendet för att den underårighet som uppges kan vara tillräcklig i förhållande till beviskravet sannolik.

Migrationsverkets bedömning delges den sökande, dennes ställföreträdare och det offentliga biträdet. Samtidigt lämnas även information om medicinsk åldersbedömning som en möjlighet för den sökande att hämta in ytterligare utredning i åldersfrågan och tillföra detta ärende som ytterligare ett bevismedel. Det är frivilligt att genomgå medicinsk åldersbedömning och det krävs att den sökande och dennes ställföreträdare lämnar skriftligt samtycke för att Migrationsverket ska kunna begära sådan utredning av Rättsmedicinalverket. Utredaren ska lämna information och besvara eventuella frågor från den sökande om processen och metoderna för medicinska åldersbedömningar. Den sökande ska, i samband med att frågan ställs, få möjlighet att diskutera frågan enskilt med sin ställföreträdare i närvaro av det offentliga biträdet innan något samtycke lämnas. Utredaren ska läsa upp innehållet i samtyckesblanketten och säkerställa att den sökande är medveten om innebörden av samtycket. Om frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning skulle bli aktuell innan en god man har förordnats kan det offentliga biträdet, såsom ställföreträdare, lämna samtycke till medicinsk åldersbedömning för den sökandes räkning.

Den ordning för Migrationsverkets arbete med medicinska åldersbedömningar som återges i ert brev saknar stöd i Migrationsverkets rutiner och riktlinjer. I det fall ärendet inte är komplett, i ärenden där Migrationsverket bedömer att den sökande inte har gjort sin uppgivna underårighet sannolik med hjälp av inlämnad bevisning, har myndigheten ett ansvar att vägleda den enskilde i vad som behöver kompletteras. Den sökande ska få information om möjligheten att genomgå ytterligare utredning för att ge stöd för uppgiften om sin underårighet. Information ska lämnas om möjligheten att genomgå medicinsk åldersbedömning i rättsmedicinalverkets försorg och att det krävs skriftligt samtycke för detta.

För det fall den sökande samtycker till att genomgå sådan utredning har Migrationsverket skyldighet att beställa sådan samt invänta rättsmedicinskt utlåtande om ålder från Rättsmedicinalverket innan ärendet om uppehållstillstånd avgörs. Om den sökande återkallar sitt samtycke innan det rättsmedicinska utlåtandet om ålder har expedierats till Migrationsverket får ärendet avgöras om vi i övrigt uppfyllt vår utredningsskyldighet.

Även i fall där det har genomförts asylutredning men där ärendet ännu inte har avgjorts ska den asylsökande erbjudas medicinsk åldersbedömning. Ställföreträdaren ska ges möjlighet att diskutera frågan enskilt med den sökande, och konsultera biträdet om så önskas, innan samtycke lämnas. Information ska lämnas till ställföreträdaren att om den sökande vill genomgå en medicinsk åldersbedömning ska ställföreträdaren inom en vecka kontakta den mottagningsenhet där den sökande är inskriven. Där informerar mottagningsenheten om förutsättningarna för den medicinska åldersbedömningen och för att samtyckesblanketten ska undertecknas.

Vad händer om god man inte uppsöker en mottagningsenhet? Följande information har lämnats till myndighetenes medarbetare; Vi bör vara noga med att kontrollera att god man förstått informationen om att denne ska söka upp en mottagningsenhet, myndigheten bör därför kontakta den gode mannen igen. Vi ska alltså inte tolka ett uteblivet besök vid mottagningsenhet som att samtycke inte ges. I det enskilda ärendet och med hänsyn till omständigheter som till exempel lång resväg, kan det naturligtvis finnas anledning att komma fram till en annan tidsfrist.

Jag är mycket tacksam för att ni initierade dessa frågor och gav mig möjlighet att ge svar, förtydliga och reda ut missförstånd kring den här frågan. Vi ser därför fram emot ett fortsatt gott samarbete med Advokatsamfundet.

Med vänlig hälsning

Mikael Ribbenvik
Vikarierande generaldirektör